

Prof. dr hab. Andrzej Zoll

Andrzej Zoll jest profesorem prawa karnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego, wieloletnim kierownikiem Katedry Prawa Karnego, autorem wielu publikacji naukowych, komentarzy, monografii oraz artykułów, doktorem honoris causa Uniwersytetu W Moguncji, Uniwersytetu Wileńskiego oraz Akademii Medycznej we Wrocławiu. Jest jednym z najwybitniejszych specjalistów w dziedzinie prawa karnego w Polsce. Bierze również czynny udział w życiu społecznym, będąc jedną z postaci, które najbardziej przyczyniły się do przemian w Polsce po 1989 roku. Brał udział w rozmowach „Okrągłego Stołu” przy podstoliku prawniczym. Wśród pełnionych przez niego funkcji wymienić należy następujące: Wiceprzewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej w wyborach 4 czerwca 1989 r., sędzieja (od 1989 r.) i prezes Trybunału Konstytucyjnego (1993-1997), przewodniczący Rady Legislacyjnej przy Premierze (1998 – 2000), Rzecznik Praw Obywatelskich (2000-2006) i Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej (1990-1993). Przewodniczący Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego (od 2009 r.). Był wiceprzewodniczącym Komisji ds. Reformy Prawa Karnego, która opracowała projekt kodeksu karnego z 1997 roku. Do najważniejszych publikacji profesora należą: Zasady odpowiedzialności karnej (1998), Odpowiedzialność lekarza za niepowodzenie w leczeniu (1988), Okoliczności wyłączające bezprawność czynu (1982) oraz trzutomowy Kodeks karny. Komentarz, którego profesor jest redaktorem i współautorem. Członek czynny Polskiej Akademii Umiejętności oraz Polskiego PEN-Clubu, wchodzi w skład Akademii Nauki i Sztuki w Salzburgu. Do podstawowych zainteresowań prawniczych profesora należą: aksjologiczne i konstytucyjne podstawy prawa karnego, zasady odpowiedzialności karnej, problematyka winy oraz kary, prawa i wolności obywatelskie oraz prawa człowieka. Doktor honoris causa uniwersytetów w Moguncji i Wilnie oraz Akademii Medycznej we Wrocławiu. Wyróżniony nagrodą A.v. Humboldta za osiągnięcia w rozwoju prawa karnego i demokracji (2003) oraz nagrodą Totus za szerzenie kultury chrześcijańskiej w zakresie prawa. **Data urodzenia:**

27 maja 1942

Edukacja:

Magister prawa UJ, 1964
Doktor nauk prawnych, UJ 1968
Doktor habilitowany nauk prawnych, UJ 1973
Profesor 1988

PUBLIKACJE NAUKOWE:

I. Książki

1. Materialnoprawna problematyka warunkowego umorzenia postępowania karnego. Kraków 1973 Wyd. UJ. ss. 208.
2. Okoliczności wyłączające bezprawność czynu. Zagadnienia ogólne. Wwa 1982 Wydawn.Prawn. ss. 171, bibliogr., Zsf.
3. Odpowiedzialność karna lekarza za niepowodzenie w leczeniu. Wwa 1988 Wydawn. Prawn. ss. 100.
4. Polskie prawo karne. Autorzy: Kazimierz Buchała, Andrzej Zoll. Wwa 1995 Wydawn.Prawn. PWN ss. 492, bibliogr.
5. Polskie prawo karne. Autorzy: Kazimierz Buchała, Andrzej Zoll. Wyd. 2. Wwa 1997 Wydawn.Prawn.PWN ss. 492.
6. Zasady odpowiedzialności karnej. Kraków 1998 "Zakamycze" ss. 134.
7. Rzecznik Praw Obywatelskich. Zadania konstytucyjnoprawne oraz funkcje publiczne w zakresie wspierania społeczeństwa obywatelskiego w Polsce. Zamość 2005 Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji ss. 24.
8. Polskie prawo karne. Część ogólna (współautor: W. Wróbel), Kraków 2010, ss. 607.

II. Prace zbiorowe i redakcyjne

1. Zbiór kazusów z zakresu prawa karnego materialnego. Red. Kazimierz Buchała. Aut. Janina Kostarczyk-Gryszka, Maria Szewczykowa, Andrzej Zoll. Cz. 1. Przepisy. Kraków 1971 UJ ss. 114, powiel.
2. System prawa karnego. T. IV cz. 1. O przestępstwach w szczególności. Red. Igor Andrejew. Aut.: I. Andrejew, K. Buchała, M. Cieślak, L. Gardocki, A. Krukowski, L. Kubicki, G. Kuleczka, J. Waszczyński, J. Wojciechowska, E. Zielińska, A. Zoll. Wwa 1985 Ossolineum, IPIP ss. 486.
3. Komentarz do kodeksu karnego. Część ogólna. Red. Kazimierz Buchała. Aut.: Kazimierz Buchała, Zbigniew Cwiągalski, Maria Szewczyk, Andrzej Zoll. Stan ustawodawstwa i orzecznictwa na 1.III.1990 r. Wwa 1990 Wydawn.Prawn. ss. 415.
4. Komentarz do kodeksu karnego. Część ogólna. Red. Kazimierz Buchała. Stan prawny na 1.XII.1993 r. Aut.: Kazimierz Buchała, Zbigniew Cwiągalski, Maria Szewczyk, Andrzej Zoll. Wwa 1994 Wydawn.Prawn. ss. 520.
5. Problemy odpowiedzialności karnej. Księga ku czci profesora Kazimierza Buchały. Red. Zbigniew Cwiągalski, Maria Szewczyk, Stanisław Waltoś, Andrzej Zoll. Kraków 1994 UJ ss. 343, Zsf.,

6. Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz do art. 1-116 Kodeksu karnego. Red. Kazimierz Buchała, Andrzej Zoll. Aut.: Kazimierz Buchała, Piotr Kardas, Jarosław Majewski, Mateusz Rodzynkiewicz, Władysław Wróbel. Kraków 1998 "Zakamycze" ss. 657.
7. Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz. T. 2: art. 117-277; T. 3: art. 278-363. Red. Andrzej Zoll. Aut.: G. Bogdan, K. Buchała, Z. Cwiągalski, M. Dąbrowska-Kardas, P. Kardas, J. Majewski, M. Rodzynkiewicz, M. Szewczyk, W. Wróbel, A. Zoll. Kraków 1999 "Zakamycze" ss. 1120 + 978.
8. Prawo karne a problem zmiany ustroju politycznego. Materiały z konferencji, Kraków 30.IX-3.X.1996 r. Red. Albin Eser, Andrzej Zoll. Kraków 1998 "Zakamycze" ss. 498.
9. Zasady procesu karnego wobec wyzwań współczesności. Księga ku czci profesora Stanisława Waltosia. Red.: Janina Czapska, Andrzej Gaberle, Andrzej Świątłowski, Andrzej Zoll. Wwa 2000 Wydawn.Prawn.PWN, UJ ss. 816.
10. Dziedzictwo prawne XX wieku. Księga pamiątkowa z okazji 150-lecia Towarzystwa Biblioteki Słuchaczy Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego. Red. Andrzej Zoll, Jerzy Stelmach, Jan Halberda. Kraków 2001 UJ, "Zakamycze" ss. 558.
11. Racjonalna reforma prawa karnego. Red. Andrzej Zoll. Wwa 2001 Instytut Spraw Publicznych ss. 337.
12. E. Weigend, A. Zoll: Polen [w:] Strafrecht in Reaktion auf Systemunrecht. Vergleichende Einblicke in Transition prozesse. Red. A. Eser, J. Arnold, t. 5, Polen. Ungarn, Freiburg 2002 s. 31-150.
13. Prezydencki projekt nowelizacji Kodeksu karnego. Wprowadzenie Andrzej Zoll. Projekt, uzasadnienie i dyskusja (Kraków, Lublin). Czas.Prawa Karn. 2003 nr 1 s. 5-169.
14. Kodeks karny. Część ogólna. T. 1. Komentarz do art. 1-116. Red. Andrzej Zoll. Aut.: G. Bogdan, Z. Cwiągalski, P. Kardas, J. Majewski, J. Raglewski, M. Szewczyk, W. Wróbel, A. Zoll. Wyd. 2. Kraków 2004 "Zakamycze" ss. 1515.
15. Uniwersyteckie wykłady na koniec starego i początek nowego tysiąclecia. Autorzy: Marek Safjan, Andrzej Zoll, Leszek Balcerowicz. Wwa 2004 UW ss. 252.
16. Kodeks karny - część szczególna. Komentarz. T. 2: do art. 117-277 k.k.; T. 3: do art. 278-363 k.k. Red. Andrzej Zoll. Aut.: A.Barczak-Oplustil, G.Bogdan, Z.Ćwiągalski, M.Dąbrowska-Kardas, P.Kardas, J.Majewski, J.Raglewski, M.Rodzynkiewicz, M.Szewczyk, W.Wróbel, A.Zoll. Wyd. 2. Kraków 2006 "Zakamycze" ss. 1438 + 1412.
17. Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz. T. 1. Komentarz do art. 1-116 k.k. Red. Andrzej Zoll. Aut.: G. Bogdan, Z. Cwiągalski, P. Kardas, J. Majewski, J. Raglewski, M. Szewczyk, W. Wróbel, A. Zoll. Wyd. 3. Wwa 2007 Wolters Kluwer ss. 1290.
18. Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz. T. 2: art. 117-277, T. 3: art. 278-363. Red. Andrzej Zoll. Aut: A. Barczak – Oplustil, M. Bielski, G. Bogdan, Z. Cwiągalski, M. Dąbrowska – Kardas, P. Kardas, J. Majewski, J. Raglewski, M. Szewczyk, W. Wróbel, A. Zoll.. Wyd. 3, Kraków 2008 "Wolter Kluwers" ss. 1430 + 1270.

III. Artykuły naukowe

1. Czynniki psychiczne w obronie koniecznej. NP. 1965 nr 12 s. 1409-1413.
2. Recenzja książki Teofila Leśki „System kar sądowych w prawie karnym wojskowym”. WPP 1967 nr 1 s. 125-127.
3. Artykuł 49 k.p.k. na tle ustawy o przekazaniu niektórych drobnych przestępstw jako wykroczeń do orzecznictwa karno-administracyjnego. Pal. 1967 nr 6 s. 49-56.

4. Stopień społecznego niebezpieczeństwa czynu jako dyrektywa wymiaru kary. NP. 1969 nr 6 s. 939-947.
5. Odpowiedzialność karna kierowcy za spowodowanie wypadku i nieudzielenie pomocy jego ofierze. WPP 1969 nr 1 s. 17-28.
6. Odpowiedzialność podżegacza i pomocnika za przestępstwa indywidualne na tle k.k. z 1969 r. WPP 1970 nr 2 s. 149-158.
7. Czy nowy kontratyp? (Uwagi do art. 22 § 2 k.k.). Pal. 1970 nr 11 s. 59-64.
8. Odpowiedzialność kierującego wykonaniem przez inną osobę czynu zabronionego. PiP 1970 nr 7 s. 57-63.
9. Recenzja książki Stanisława Frankowskiego „Przestępstwa kierunkowe w teorii i praktyce”. WPP 1971 nr 3 s. 403-410.
10. Charakter prawny orzeczenia o warunkowym umorzeniu postępowaniu karnego. WPP 1971 nr 1 s. 33-47.
11. Recenzja książki Genowefy Rejman „Odpowiedzialność karna niewłaściwe wykonanie nadzoru w zespołowym działaniu”. PiP 1972 nr 10 s. 146-149.
12. W sprawie kontratypów w prawie karnym. Autorzy: Jacek Kruk, Andrzej Zoll. NP. 1972 nr 10 s. 1536-1547.
13. Z problematyki społecznego niebezpieczeństwa czynu (w związku z art. 26 i 27 § 2 k.k.). Krak.Stud.Prawn. 1972 nr 5 s. 33-45.
14. Przestępstwa podobne. PiP 1974 nr 3 s. 76-87.
15. Z problematyki odpowiedzialności karnej za pomówienie. Pal. 1974 nr 5 s. 46-56.
16. Z problematyki pogranicza przestępstw i wykroczeń. Autorzy: Teresa Florek, Andrzej Zoll. NP. 1974 nr 3 s. 263-272.
17. Stosunek kontratypów do ustawowej określoności czynu. PiP 1975 nr 4 s. 83-92.
18. Recenzja książki Danuty Pleńskiej „Zagadnienia recydywy w prawie karnym”. PiP 1975 nr 2 s. 123-126.
19. Recenzja książki Andrzeja Spotowskiego „Pomijalny (pozorny) zbieg przepisów ustawy i przestępstw”. PiP 1977 nr 5 s. 131-136.
20. Niektóre problemy pogranicza kodeksu karnego i kodeksu wykroczeń. Autorzy: Kazimierz Buchała, Andrzej Zoll. Zesz.Nauk.IBPS 1977 nr 7 s. 122-136.
21. Z problematyki kontratypów. Zesz.Nauk.UJ Pr.Prawn. 1977 nr 74 s. 49-66, Zsf.
22. Recenzja książki Marka Bojarskiego „Dozwolone ryzyko gospodarcze w polskim prawie karnym”, Państwo i Prawo 1978, nr 3, s. 149.
23. Notwerh und Notwerhüberschreitung im polnischen Strafrecht, Zeitschrift für die gesamte Strafrechtswissenschaft 1978, vol. 90, nr 2, s. 520–529;
24. Recenzja książki Tomasza Kaczmarka „Ogólne dyrektywy wymiaru kary w teorii i w praktyce sądowej”. PiP 1981 nr 7 s. 129-132.
25. Recenzja książki Mikołaja Leonieni „Poręczenie przy warunkowym zawieszeniu wykonania kary”. PiP 1981 nr 5 s. 115-117.
26. Podżeganie i pomocnictwo do przestępstw indywidualnych w projekcie zmian przepisów kodeksu karnego. PiP 1982 nr 3/4 s. 120-123.
27. Propozycje dotyczące regulacji przepisów o błędzie. PiP 1982 nr 8 s. 110-113.
28. Jeszcze raz o problemie błędu w prawie karnym. PiP 1983 nr 8 s. 109-112.
29. O wartościowaniu czynu w prawie karnym. PiP 1983 nr 4 s. 109-114.
30. W stu pięćdziesięciolecie śmierci Paula Johana Anselma Feuerbacha. Autorzy: Kazimierz Buchała, Andrzej Zoll. PiP 1983 nr 12 s. 27-38.

31. Recenzja książki „Prawo karne niektórych państw Europy Zachodniej. Wybrane zagadnienia”. Red. Stanisław Frankowski. Przedm. Igor Andrejew. *Droit Pol.Con.* 1983 nr 3/4 s. 64-66, tekst franc
32. Recenzja książki Otto Triffterera „Die österreichische Beteiligungslehre“. Eine Regelung zwischen Einheitstäter und Teilnahmesystemen? *PiP* 1984 nr 9 s. 125-127.
33. Handlung als Grundelement im Verbrechenaufbau. *Arch.lur.Crac.* vol. 17: 1984 s. 115-133, tekst niem.
34. Przegląd orzecznictwa SN z zakresu części ogólnej k.k. (za rok 1983). Autorzy: Zbigniew Cwiąkański, Andrzej Zoll. *NP* 1984 nr 6 s. 82-92.
35. Der Einfluß der Feuerbachschen Theorie auf die polnische Strafrechtswissenschaft, *Wissenschaftliche Zeitschrift der Friedrich – Schiller – Universität* 4/1984
36. Recenzja książki „Problemy recydywy i drobnej przestępczości w prawie Polski i RFN”. Red. Jan Skupiński. Przedm. Jan Skupiński. *PiP* 1985 nr 6 s. 94-97.
37. Przegląd orzecznictwa SN z zakresu części szczególnej kodeksu karnego za rok 1983. Autorzy: Zbigniew Cwiąkański, Andrzej Zoll *NP* 1985 nr 1 s. 54-74.
38. Przegląd orzecznictwa SN z zakresu prawa karnego materialnego za I półrocze 1984 r. Autorzy: Zbigniew Cwiąkański, Andrzej Zoll *NP* 1985 nr 6 s. 54-74.
39. Polecenie służbowe jako element kształtujący odpowiedzialność karną. Art. dyskusyjny. *Pal.* 1986 nr 4 s. 46-60.
40. Przegląd orzecznictwa SN z zakresu prawa karnego materialnego za II półrocze 1984 r. i za I półrocze 1985. Autorzy: Zbigniew Cwiąkański, Andrzej Zoll. *NP* 1986 nr 1 s. 75-97; nr 7/8 s. 115-143.
41. Die Lehre von den Kontratypen (w) . Eser, G. Fletscher (red) *Rechtfertigung und Entschuldigung*, Baden – Baden 1986
42. Wymiar kary w aspekcie praw jednostki karanej. *Pal.* 1986 nr 5/6 s. 39-49.
43. Attempt and abandonment of preparation of an offense when few persons participate in an illegal act according to polish criminal law, *Ossolineum* 1986
44. Die allgemeine Lehre von den Kontratypen in der polnischen Strafrechtsdogmatik (w) *Zweites deutsch –polnisches Kolloquium über Strafrecht und Kriminologie*, Baden – Baden 1986
45. Einige Probleme der Handlungsbewertung in Strafrecht. Ein Beitrag zur Problematik des Verbrechenaufbaus. *Arch.lur.Crac.* 1987 nr 20 s. 147-162, tekst niem.
46. Przegląd orzecznictwa SN z zakresu prawa karnego materialnego za I i II półrocze 1986 r. Autorzy: Zbigniew Cwiąkański, Andrzej Zoll. *NP* 1987 nr 6 s. 46-82; nr 11/12 s. 88-113.
47. Przegląd orzecznictwa SN z zakresu prawa karnego materialnego za II półrocze 1985 r. Autorzy: Zbigniew Cwiąkański, Andrzej Zoll. *NP* 1987 nr 2 s. 51-78.
48. Recenzja książki Janusza Kochanowskiego „Subiektywne granice sprawstwa i odpowiedzialności karnej”. *NP* 1987 nr 1 s. 79-82.
49. Das Fehlen der erforderlichen Qualifikation als Voraussetzung der Verantwortlichkeit wegen eines Fahrlässigkeitsdelikts, *ZStW* 99/1987
50. Brak wymaganych kwalifikacji działającego podmiotu jako przesłanka odpowiedzialności za przestępstwo nieumyślne. *Stud.Prawn.* 1988 nr 1/2 s. 247-262.
51. Przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego z zakresu prawa karnego materialnego za I półrocze 1987 r. Autorzy: Zbigniew Cwiąkański, Andrzej Zoll. *NP* 1988 nr 7/8 s. 64-90.
52. Przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego z zakresu prawa karnego materialnego za II

półrocze 1987 r. Autorzy: Zbigniew Ćwiąkalski, Andrzej Zoll. Pal. 1988 nr 10 s. 144-175.

53. Usprawiedliwienie karania (założenia systemu wymiaru kary w przyszłym kodeksie karnym). Autorzy: Włodzimierz Wróbel, Andrzej Zoll. W: O prawo karne oparte na zasadach sprawiedliwości, prawach człowieka i miłosierdziu. Red. i wstęp Adam Strzembosz. Lublin 1988 KUL s. 253-270.

54. Die persönlichen Voraussetzungen der Verantwortlichkeit wegen der Fahrlässigkeitsdelikten, Drittes deutsch – polnisches Kolloquium über Strafrecht und Kriminologie, Baden – Baden 1988

55. Die Gesellschaftsgefährlichkeit der Tat als Element des Verbrechensaufbaus. (Voraussetzungen und Praxis). Rev.Comp.Law 1988 [1989] vol. 2 s. 179-197, tekst niem.

56. Propozycje regulacji odpowiedzialności karnej w przypadku tzw. przestępstwa ciągłego. PiP 1989 nr 6 s. 97-100.

57. Przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego z zakresu prawa karnego materialnego za I półrocze 1988 r. Autorzy: Zbigniew Ćwiąkalski, Andrzej Zoll. NP 1989 nr 7/8 s. 117-140.

58. Recenzja książki „Strafrechtsentwicklung in Europa. II. T.1-2“. Red.: Eser Albin, Huber Barbara. PiP 1989 nr 1 s. 132-134.

59. Das Problem der Generalprävention im Lichte der gegenwärtigen Grundlagen der Kriminalpolitik. Zesz.Nauk.UJ Pr.Prawn. 1989 nr 127 s.79-92

60. Dyskusja redakcyjna nad projektem kodeksu karnego. Wypowiedzi: Andrzej Zoll, Piotr Piszczek, Kazimierz Krasny, Wincenty Grzeszczyk, Włodzimierz Kubala, Bolesław Kurzępa, Henryk Pracki, Ryszard A. Stefański, Andrzej Lisowski. Probl.Praworz. 1990 nr 7/9 s. 3-34; nr 10/12 s. 28-53.

61. Die Gesellschaftsgefährlichkeit der Tat als Element des Verbrechensaufbaus (w) K. Lüderssen, C. Nestler-Tremel, E. Waigend (red). Modernes Strafrechts und ultima-ratio- Prinzip, Frankfurt am Main 1990

62. Karalność i karygodność czynu jako odrębne elementy struktury przestępstwa. W: Teoretyczne problemy odpowiedzialności karnej w polskim oraz niemieckim prawie karnym. Red. Tomasz Kaczmarek. Wrocław 1990 UW. s. 101-112.

63. Ogólne zasady odpowiedzialności karnej w projekcie kodeksu karnego. PiP 1990 nr 10 s. 30-42.

64. O normie prawnej z punktu widzenia prawa karnego. Krak.Stud.Prawn. 1991 nr 23 s. 69-95.

65. Die Strafbarkeit des Unterlassens im Lichte der polnischen Strafrechtsdogmatik (w) Viertes deutsch – polnisches Kolloquium über Strafrecht und Kriminologie, Baden – Baden 1991

66. Strafrechtsreform im Polen. (wspólnie z E. Waigend) Zsuw 103/1991

67. Idea "prawa karnego" a prawo karne. Prz.Sądowy 1992 nr 4 s. 3-14.

68. Die Idee des "Gerechten Rechts" und das Strafrecht; Von totalitarem zu rechtsstaatlichem Strafrecht, Internationales Symposium 1992

69. Przegląd orzecznictwa z zakresu części ogólnej prawa karnego materialnego (II półrocze 1988 - I półrocze 1991). Autorzy: Zbigniew Ćwiąkalski, Andrzej Zoll. Prz.Sądowy 1992 nr 5/6 s.86-114.

70. Aksjologiczne podstawy prawa karnego. W: Filozofia prawa a tworzenie i stosowanie

prawa. Materiały Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej zorganizowanej 11-12.06.1991 r. w Katowicach. Red. i wstęp Bronisław Czech. Katowice 1992 Instytut Wymiaru Sprawiedliwości w Katowicach s. 301-309.

71. Aktuelle Probleme des Rechtsstaates in Polen. W: Constitutional Court in Poland in a period of state system transformation. Wwa 1993 Trybunał Konstytucyjny s. 13-22.

72. Informacja o działalności Państwowej Komisji Wyborczej i Krajowego Biura Wyborczego w 1992 roku. Prz.Sejmowy 1993 nr 2 s. 342-349.

73. Materialne określenie przestępstwa w projekcie kodeksu karnego. W: Problemy kodyfikacji prawa karnego. Księga ku czci profesora Mariana Cieślaka. Red. i wstęp Stanisław Waltoś, Zbigniew Doda, Andrzej Świątłowski, Jacek Rybak, Zbigniew Wrona. Kraków 1993 UJ s. 83-90.

74. Przegląd orzecznictwa z zakresu części szczególnej prawa karnego materialnego (II półrocze 1988 - I półrocze 1991). Autorzy: Zbigniew Ćwiąkałski, Andrzej Zoll. Prz.Sądowy 1993 nr 5 s. 76-101.

75. Odpowiedzialność za przygotowanie lub usiłowanie przestępstwa w przypadku współdziałania wielu osób. W: Problemy odpowiedzialności karnej. Księga ku czci profesora Kazimierza Buchały. Red. Z.Ćwiąkałski, M.Szewczyk, S.Waltoś, A.Zoll. Kraków 1994, Wyd.UJ s. 323-334, Zsf.

76. Problemy tzw. przestępstwa ciągłego w propozycjach projektu kodeksu karnego. Prz.Sądowy 1994 nr 3 s. 49-63.

77. Założenia polityki karnej w projekcie kodeksu karnego. PiP 1994 nr 5 s. 3-11.

78. Uwagi o charakterze prawnym stanu wyższej konieczności. Stud.lur. 1994 nr 21 s. 179-186

79. Podstawy teoretyczne regulacji współdziałania przestępczego w projekcie kodeksu karnego. PiP 1995 nr 6 s. 31-41.

80. Der Verbrechensbegriff im Lichte des polnischen Strafgesetzbuches, Zsuw 107/1995

81. Die strafrechtliche Aufarbeitung von staatlich gesteuertem Unrecht. ZStW 107/1995

82. Trybunał Konstytucyjny Rzeczypospolitej Polskiej - zakres ograniczeń, doświadczenia, problemy. Stud.Mat.TK 1995 t.1 s. 42-47.

83. Regulacja błędu w projekcie kodeksu karnego. W: Problemy nauk penalnych. Prace poświęcone Pani Profesor Oktawii Górniok. Red. Leon Tyszkiewicz. Katowice 1996 s. 242-250.

84. Trybunał Konstytucyjny w świetle projektów Konstytucji RP. W: Ocena projektu Konstytucji RP Komisji Konstytucyjnej Zgromadzenia Narodowego. Materiały sympozjum - Lublin, 16.XII.1995 r. Red. Józef Krukowski. Lublin 1996 TN KUL s. 109-123.

85. Związanie sędziego ustawą. W: Konstytucja i gwarancje jej przestrzegania. Księga pamiątkowa ku czci Prof. Janiny Zakrzewskiej. Wwa 1996 s. 241-251.

86. Die Bindung des Richters an das Gesetz. Schriften der Johannes- Gutenberg-Universität Mainz 1996

87. Strafbare Beteiligung an Sonderdelikten im polnischen Strafrecht (w) Festschrift für O. Trieffterer, Wien 1996

88. Das Institut der Verjährung im Lichte des Rechtsstaatsprinzips, (w) Protecting Human Rights: The European Perspective, Studies in memory of Rolv Ryssdal, 1997

89. Polnische Verfassung und Verfassungsgerichtsbarkeit im Wandel, Die Schriftreihe des Niedersächsischen Landtages, 28/1997

90. Materialne określenie przestępstwa. Prokuratura i Prawo 1997 nr 2 s. 7-16.

91. Zasady prawa karnego w konstytucji. PiP 1997 nr 3 s. 72-78.
92. Państwo prawa/The State and the rule of law, Forum Philosophicum 1997 nr 2 s. 7-20, tekst polski i ang.
93. Problem okoliczności wyłączających bezprawność czynu w okresie politycznej zmiany systemu. Czas.Prawa Karn. 1997 nr 1 s. 93-102.
94. Założenia politycznokryminalne kodeksu karnego w świetle wyzwań współczesności. PiP 1998 nr 9/10 s. 40-50.
95. Opinie w sprawie kontynuacji postępowań przed Komisją Odpowiedzialności Konstytucyjnej. Oprac.: Beata Szepietowska, Andrzej Gwiżdż, Andrzej Zoll. Prz.Sejmowy 1998 nr 4 s. 57-71.
96. Rada Legislacyjna przy Prezesie Rady Ministrów. Alma Mater 1998 nr 9 s. 24-25.
97. Alleinhandeln und Zusammenwirken aus polnischer Sicht (w) A. Eser, B. Huber, K. Cornelis (red.) Einzelverantwortung und Mitverantwortung im Strafrecht, Freiburg 1998
98. Das rechtsstaatsprinzip in der Rechtsprechung des polnischen Verfassungsgerichtshofes (w) J.A. Frowein, T. Maruhn (red.) Grundfragen der Verfassungsgerichtsbarkeit in Mittel- und Osteuropa, Heidelberg 1998
99. Strafrecht als Gradmesser gesellschaftlichen Wandels (w) K. Lüderssen (red.) Aufgeklärte Kriminalpolitik oder Kampf gegen das Böse, 1998
100. Die Bedeutung des Irrtums für die strafrechtliche Verantwortlichkeit im neuen polnischen Strafgesetzbuch (w) Festschrift für H.J. Hirsch 1999
101. Prawo naturalne a prawo stanowione (w) Medycyna I prawo, KUL 1999
102. Granice legalności zabiegu medycznego. Prawo i Medycyna 1999 nr 1 s. 29-39.
103. Nowa kodyfikacja karna w świetle Konstytucji. Czas.Prawa Karn. 1997 nr 2 s. 97-109.

104. O projekcie ustawy o zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego z 6.VI.1997 r. opracowanym przez Sąd Najwyższy. Oprac. Andrzej Zoll. Jurysta 1999 nr 9 s. 9-10.
105. Opinia o senackim projekcie ustawy o zmianie ustawy Kodeks karny. Prz.Legisl. 1999 nr 4 s. 88-91.
106. Opinia Rady Legislacyjnej w sprawie projektu ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych. Oprac.: Krzysztof Pietrzykowski, Andrzej Zoll. Jurysta 1999 nr 9 s. 6-9.

107. Prawo do krytyki a ochrona dóbr osobistych w prawie karnym. W: Konstytucja - ustrój - system finansowy państwa. Księga pamiątkowa ku czci prof. Natalii Gajl. Red. Teresa Dębowska-Romanowska, Adam Jankiewicz. Stud.Mat.TK 1999 nr 10 s. 235-250.
108. Sądownictwo konstytucyjne w zjednoczonej Europie. W: Europa. Fundamenty jedności. Wyd. 2. Red. Aniela Dylus. Wstęp Józef Tischner. Wwa 1999 ATK s. 96-106.

109. The new polish Criminal Law Codification in light of the Constitution. W: Constitutional Essays. Red. i wstęp Mirosław Wyrzykowski. Wwa 1999 Instytut Spraw Publicznych s. 273-288.

110. The new Polish criminal law codification in the light of the Constitution. Droit Pol.Con. 1998 [1999] nr 1/4 s. 89-99.
111. Juliusz Makarewicz (w:) red. J. Stelmach, W. Uruszczak, Złota Księga Wydziału Prawa I Administracji, Kraków 2000, s. 277-279
112. Deutsche Strafrechtsdogmatik aus Sicht der polnischen Strafrechtslehre (w) A. Eser, W. Hassemer, B. Burkhardt (red.) Die deutsche Strafrechtswissenschaft vor der

Jahrtausendwende, 2000

113. Öffentliche Kommunikation und Rechtskultur, (w) S. Lamnek, M-T. Tinnefeld (red.) Zeit und kommunikative Rechtskultur in Europa, Baden – Baden 2000

114. Die rechtliche Wirksamkeit der Entscheidungen des polnischen Verfassungsgerichtshofes (w) Festschrift für L. Adamovich, Wien 2001

115. Rechtsnorm und Strafvorschrift, Festschrift für C. Roxin, 2001

116. "Drobna przestępczość" jako problem dogmatyki prawa karnego i polityki karnej. W: Zasady procesu karnego wobec wyzwań współczesności. Księga ku czci profesora Stanisława Waltosia. Red.: J.Czapska, A.Gaberle, A.Świątłowski, A.Zoll. Wwa 2000 Wydawn.Prawn.PWN s. 450-461, Zsf.

117. Centrum legislacyjne rządu. Wizja, perspektywy, przyszłość. Stud.Mat.TK 2000 t.12 s. 115-118.

118. Kryteria stanowienia dobrego prawa. Nauka 2000 nr 4 s. 157-163.

119. Moje wybory. W: Demokratyczne prawo wyborcze Rzeczypospolitej Polskiej (1990-2000). Red. Ferdynand Rymarz. Wwa 2000 Krajowe Biuro Wyborcze s. 9-21.

120. Ochrona prywatności w prawie karnym. Czas.Prawa Karn. 2000 nr 1 s. 221-228.

121. Opinia Rady Legislacyjnej o projekcie ustawy o zmianie ustawy - Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia i przepisy wprowadzające. Oprac. Andrzej Zoll. Prz.Legisl. 2000 nr 2 s. 156-159.

122. Opinia Rady Legislacyjnej o projekcie ustawy o zmianie ustawy - Kodeks wykroczeń i przepisy wprowadzające. Oprac. Andrzej Zoll. Prz.Legisl. 2000 nr 2 s. 147-155.

123. Problemy służby zdrowia w świetle doświadczeń RPO. Prawo i Medycyna 2000 nr 8 s. 7-15.

124. Trzeba uderzać w źródła naruszeń praw człowieka. Wystąpienie na sesji z okazji 10-lecia Samorządowych Kolegiów Odwoławczych. Casus 2000 nr 18 s. 26-32.

125. Zaniechanie leczenia - aspekty prawne. Prawo i Medycyna 2000 nr 5 s. 31-38.

126. Czy filozofia ma być służącą czy panią? (uwagi do pewnej wypowiedzi P.J.A. Feuerbacha). W: Dziedzictwo prawne XX wieku. Księga pamiątkowa z okazji 150-lecia Towarzystwa Biblioteki Słuchaczy Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego. Red. Andrzej Zoll, Jerzy Stelmach, Jan Halberda. Kraków 2001 UJ, "Zakamycze" s. 19-29.

127. Nowa kodyfikacja karna w świetle Konstytucji. W: Konstytucyjne podstawy systemu prawa. Red. Mirosław Wyrzykowski. Wwa 2001 Instytut Spraw Publicznych s. 183-192.

128. Trybunał Konstytucyjny i Sąd Najwyższy. Stud.Mat.TK 2001 t. 15 s. 93-99.

129. Zasady wymiaru kary w projekcie zmiany kodeksu karnego. PiP 2001 nr 1 s. 3-15.

130. Przedmowa do książki Jerzego Świątkiewicza „Rzecznik Praw Obywatelskich w polskim systemie prawnym”. Wwa 2001 Prawo i Praktyka Gospodarcza ss. 226.

131. Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej a problem tożsamości europejskiej. Forum Iuridicum 2002 t. 1 s. 59-71, Sum

132. Rzecznik Praw Obywatelskich jako organ konstytucyjny w Rzeczypospolitej Polskiej. W: Prawo pracy - wyzwania XXI wieku. Księga Jubileuszowa Profesora Tadeusza Zielińskiego. Red. Maria Matej-Tyrowicz, Lesław Nawacki, Barbara Wagner. Wwa 2002 Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, "Master", s. 81-89.

133. Skuteczność orzeczeń polskiego Trybunału Konstytucyjnego. W: Ius et Lex. Księga jubileuszowa ku czci Profesora Adama Strzembosza. Red. i wstęp Antoni Dębiński, Alicja Grześkowiak, Krzysztof Wiak. Lublin 2002 KUL s. 239-256.

134. Przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków przez funkcjonariusza publicznego w świetle Europejskiego Kodeksu Dobrej Administracji. W: *Ius et Lex ...* s. 431-442.

135. Der Einfluß der Rechtssprechung des Verfassungsgerichtshofes auf den politischen Wandel in Polen (w) A. Zoll, L. Solyom, *Die Rolle der Verfassungsgerichtsbarkeit in politischen Transformationsprozessen*, Karlsruhe 2002.

136. Ombudsman of the World (w) M. Viari (red.) *Giovanni Paolo II le vie della giustizia*, Roma 2003.

137. Czy kara ma być sprawiedliwa, czy ma być celowa? W: *Prawość i godność. Księga pamiątkowa w 70. rocznicę urodzin Profesora Wojciecha Łączkowskiego*. Red. Sławomir Fundowicz, Ferdynand Rymarz, Andrzej Gomulowicz. Lublin 2003 KUL s. 377-386.

138. Prawo lekarza do odmowy udzielenia świadczeń zdrowotnych i jego granice. *Prawo i Medycyna* 2003 nr 13 s. 18-24.

139. Problemy teoretyczne struktury przestępstwa - Podstawy regulacji w nowym polskim kodeksie karnym. W: *Przestępczość przygraniczna. T. 2. Nowy polski kodeks karny. Materiały konferencyjne*. Red. Gerhard Wolf. Słubice-Poznań 2003 Collegium Polonicum UAM, Viadrina s. 19-28.

140. Strona podmiotowa i wina w kodeksie karnym z 1997 r. i w projektach jego nowelizacji. W: *Prawo - społeczeństwo - jednostka. Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Leszkowi Kubickiemu*. Red. Adam Łopatka, Barbara Kunicka-Michalska, Stefan Kiewlicz. Wwa 2003 Dom Wydawn. ABC s. 407-421.

141. Wymiar kary w aspekcie godności człowieka. W: *Godność człowieka a prawa ekonomiczne i socjalne. Księga jubileuszowa wydana w piętnastą rocznicę ustanowienia Rzecznika Praw Obywatelskich*. Wwa 2003 Biuro RPO, Agencja "Master" s. 183-196.

142. Człowiek jako podmiot wolności i praw w jednoczącej się Europie. *Horyzonty Wychowania* 2003 nr 3 s. 19-34.

143. Dobra administracja jako prawo obywatela. *Biul. BIRE* 2003 nr 4 s. 9-10.

144. Wina i kara. *Nauka* 2004 nr 1 s. 31-46.

145. Błąd medyczny a prawa pacjenta. *Folia Medica Cracoviensia*, Tom XLV Zeszyt Specjalny 2004

146. "Pozaustawowe" okoliczności wyłączające odpowiedzialność karną w świetle konstytucyjnej zasady podziału władzy. W: *W kręgu teorii i praktyki prawa karnego. Księga poświęcona pamięci prof. Andrzeja Wąska*. Lublin 2005 s. 425-438.

147. Demokracja i legitymizacja Unii Europejskiej (wprowadzenie do dyskusji panelowej). W: *Demokracja i wzmocnienie legitymacji Unii Europejskiej*. Red. Jan Barcz. Wwa 2005 Wydawn. Prawo i Praktyka Gospodarcza s. 14-17.

148. Nieprawidłowości w procesie tworzenia prawa - fragmenty informacji RPO prof. Andrzeja Zolla. *Jurysta* 2005 nr 8 s. 18-25.

149. Prawa wyborcze w świetle doświadczeń Biura Rzecznika Praw Obywatelskich. W: *Demokratyczne standardy prawa wyborczego Rzeczypospolitej Polskiej. Teoria i praktyka*. Red. i wstęp Ferdynand Rymarz. Wwa 2005 Krajowe Biuro Wyborcze s. 401-410.

150. Rzecznik Praw Obywatelskich z perspektywy de lege ferenda. W: *Państwo w służbie obywateli. Księga jubileuszowa Jerzego Świątkiewicza*. Łódź 2005 Agencja Master s. 89-100.

151. Skargi konsumentów w praktyce Rzecznika Praw Obywatelskich. W: *Ochrona konkurencji i konsumentów w Polsce i Unii Europejskiej (studia prawno-ekonomiczne)*. Red. i

wstęp Cezary Banasiński. Wwa 2005 Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów s. 241-248.

152. Stan wyższej konieczności jako okoliczność wyłączająca przestępność czynu w praktyce lekarskiej. Prawo i Medycyna 2005 nr 2 s. 5-21.

153. Die Europäisierung des Strafrechts aus der polnischen Sicht, Zeitschrift für die Gesamte Strafrechtswissenschaft 2006, vol. 117, nr 4, s. 749–765;

154. Brak zgody pacjenta na zabieg. (Uwagi w świetle postanowienia SN z 27 października 2005 r. III CK 155/05). Prawo i Medycyna 2006 nr 4 s. 5-9.

155. Czy podżeganie i pomocnictwo są postaciami zjawiskowymi przestępstwa? W: Przepiętstwo – kara – polityka kryminalna. Problemy tworzenia i funkcjonowania prawa. Księga jubileuszowa z okazji 70 rocznicy urodzin Profesora Tomasza Kaczmarka. Red. J. Giezek. Zakamycze 2006 s. 713-726.

156. Dostęp do informacji prawnej jako prawo obywatelskie. W: Informacja prawna a prawa obywatela. Konferencja z okazji XXXV-lecia informatyki prawniczej w Polsce i XV-lecia Systemu Informacji Prawnej LEX (Gdańsk, 19-20 czerwca 2006). Red. K. Grajewski, J. Warylewski. Wwa 2006 Wolters Kluwer s. 15-22.

157. Godność człowieka jako źródło wolności i praw. W: Hominum causa omne ius constitutum est. Księga jubileuszowa ku czci Profesor Alicji Grześkowiak. Red. Antoni Dębiński, Małgorzata Gałązka, Radosław G. Hałas, Krzysztof Wiak. Lublin 2006 s. 279-286.

158. Przedmowa do książki „Prace poświęcone pamięci Adama Uruszczyka”. Red. Jan Halberda, Michał Hosowicz, Anna Karabowicz. Pr.Inst.Prawa Własn.Intelekt.UJ 2006 nr 96 ss. 319.

159. Problemy realizacji prawa każdego do pomocy Rzecznika Praw Obywatelskich. W: Wolność i prawa jednostki oraz ich gwarancje w praktyce. Red. Leszek Wiśniewski. Wwa 2006 Wydawn.Sejmowe s. 282-296.

160. Przedmowa do książki Tomasza Kaczmarka „Rozważania o przestępstwie i karze. Wybór prac z okresu 40-lecia naukowej twórczości”. Wwa 2006 Wydawn.Kodeks ss. 838, bibliogr.

161. Zasada określoności czynu zabronionego pod groźbą kary w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego. W: Księga XX-lecia orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego. Red. M. Zubik. Warszawa 2006 s. 525-538.

162. Zbieg przepisów określających typy czynów zabronionych o zróżnicowanej stronie podmiotowej. W: Zbieg przepisów oraz zbieg przestępstw w polskim prawie karnym. Materiały II Bielańskiego Kolokwium Karnistycznego. Red. J. Majewski. Toruń 2006 s. 83-90.

163. Znaczenie konstytucyjnej zasady podziału władzy dla prawa karnego materialnego. Ruch PES 2006 nr 2 s. 323-335, Sum.

164. Charakter prawny eksperymentu medycznego. W: Nauki penalne wobec problemów współczesnej przestępczości. Księga jubileuszowa z okazji 70. Rocznicy urodzin Profesora Andrzeja Gabele. Red. K. Krajewski. Wolters Kluwer 2007 s. 149-160.

165. Odpowiedzialność karna za czyn niesprowadzający zagrożenia dla dobra prawnego w świetle Konstytucji. W: Formy stadialne i postacie zjawiskowe popełnienia przestępstwa. Materiały III Bielańskiego Kolokwium Karnistycznego. Red. i wstęp Jarosław Majewski. Toruń 2007 TNOiK s. 9-21.

166. Słowo końcowe w książce „Seminarium z okazji 110 rocznicy urodzin Profesora Władysława Woltera”. Red. Krzysztof Dyl. Wstęp Maria Padlewska. Słowo końcowe Andrzej Zoll. Kraków 2007 UJ ss. 124.

167. Społeczeństwo obywatelskie. W: *Iudices electionis custodes*. Księga pamiątkowa Państwowej Komisji Wyborczej. Red. i wstęp Ferdynand Rymarz. Wwa 2007 Wydawn.Krajowego Biura Wyborczego s. 217-222.
168. Kontratypy a okoliczności wyłączające bezprawność czynu. W: *Okoliczności wyłączające bezprawność czynu*. Red. i przedmowa Jarosław Majewski. Materiały IV Bielańskiego Kolokwium Karnistycznego (Warszawa, 2007.05.16). Toruń 2008 TNOiK s. 9-19.
169. Obowiązek udzielenia pomocy lekarskiej a prawo lekarza do strajku. *Prawo i Medycyna* 2008 nr 1 s. 6-13.
170. Społeczeństwo obywatelskie w świetle doświadczeń Rzecznika Praw Obywatelskich IV kadencji. W: *Księga XX-lecia Rzecznika Praw Obywatelskich w Polsce*. red. M. Zubik Warszawa 2008 Biuro RPO s. 67-75.
171. Podmiotowość obywatelska a wymiar sprawiedliwości (w) *Sprawiedliwość naprawcza drogą do podmiotowości obywateli* Wrocław 2009 (materiały konferencji)
172. Polityka karna w kontekście obowiązku poszanowania godności osoby karanej (w) J. Utrat – Milecki (red.) *Kara w nauce i kulturze*, Warszawa 2009
173. W sprawie kontratypów (polemika z artykułem T. Kaczmarka) *PiP* 2009/4
174. Karalność pomówienia w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego (w) *Archiwum Kryminologii T. XXIX-XXX*, Warszawa 2009.
175. Czy nieletniość jest okolicznością wyłączającą winę? (w:) red. P. Hofmański, S. Waltoś, *W kręgu prawa nieletnich*. Księga pamiątkowa ku czci Profesor Marianny Korcyl-Wolskiej, Warszawa 2009, s. 191-198.
176. Sprawstwo bez wykonania czynu zabronionego, *RPEiS* 2009, z. 2, s. 175-183.
177. Przedmowa (w:) *Tajemnica statystyczna w postępowaniu karnym*. Materiały konferencyjne (Kraków, 19.01.2009 r.), *Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych* 2009, wydanie specjalne, s. 5-6.
178. Kwalifikacja prawna czynu i wina niepoczytalnego sprawcy (w:) *Okoliczności wyłączające winę*, red. J. Majewski, Toruń 2010, s. 9-19.

IV. Glosy

1. Glosa do wyroku SN z dn. 9.VII.1968 r. IV KR 117/68. [Dot. urojonej obrony koniecznej]. *PiP* 1969 nr 8-9 s. 939-947.
2. Glosa do wyroku SN z dn. 14.XI.1972 r. V KRN 346/72. NP. 1973 nr 9 s. 1371-1375.
3. Glosa do wyroku SN z 10.III.1974 r. IV KR 63/74. [Dot. przesłanki podobieństwa przestępstw]. *PiP* 1975 nr 7 s. 179-182.
4. Glosa do wyroku SN z 22.VI.1979 r. IV KR 112/79. [Dot. obrony koniecznej]. *Pal.* 1980 nr 10 s. 129-133.
5. Glosa do uchwały SN z 20.VI.1980 r. I PZP 13/80. [Dot. kolegialności kontroli związkowej; kompetencji związków przy rozwiązywaniu umowy o pracę]. Autorzy: Andrzej Świątkowski, Andrzej Zoll. *Pal.* 1982 nr 6/7 s. 106-110.
6. Glosa do wyroku SN z 5.VIII.1982 r. II KR 162/82. [Dot. zbiegu kumulatywnego; odpowiedzialności za zmianę zeznań w celu spowodowania umorzenia postępowania karnego].

Pal. 1983 nr 10 s. 97-99.

7. Glosa do uchwały SN z 27.IX.1985 r. VI KZP 27/85. [Dot. górnej granicy wymiaru kary grzywny orzeczonej obok kary pozbawienia wolności]. PiP 1987 nr 2 s. 142-144.

8. Glosa do wyroku SN z 11.X.1985 r. III KR 290/85. [Dot. ograniczonej poczytalności i wykładni art. 25 § 2 i § 3 k.k.]. PiP 1987 nr 8 s. 148-151.

9. Glosa do wyroku SN z 21.I.1997 r. III KKN 168/96. [Dot. przestępstwa przeciw wyborom]. OSP 1997 nr 9 poz. 153 k.

10. Glosa do uchwały SN z 10.XII.1998 r. I KZP 22/98. [Dot. przymusu wobec osoby, jako formy zmuszania]. OSP 1999 nr 5 poz. 93 k.

11. Glosa do uchwały SN z 16.III.1999 r. I KZP 4/99. [Dot. wpływu wymiaru kary za wypadek drogowy na zastosowanie postępowania uproszczonego]. OSP 1999 nr 11 poz. 201 k.

12. Glosa do uchwały SN z 19.VIII.1999 r. I KZP 24/99. [Dot. zbiegu podstawy fakultatywnego nadzwyczajnego obostrzenia wymiaru kary z obligatoryjnym nadzwyczajnym złagodzeniem kary przy ciągu przestępstw]. OSP 2000 nr 2 poz. 25 k.

13. Glosa do wyroku SN z 22.IX.1999 r. III KKN 195/99. [Dot. możliwości wymierzenia nieletniemu kary 25 lat pozbawienia wolności]. OSP 2000 nr 5 poz. 75 k.

14. Glosa do postanowienia SN z 9.03.2006 r. V KK 271/105. [Dot. czynu ciągłego; kryterium "krótkich odstępów czasu" w rozumieniu art. 12 k.k.]. OSP 2007 nr 1 poz. 1 k.

15. Glosa do postanowienia SN z 12.12.2007 r. III KK 245/07. [Dot. dopuszczalności nadzwyczajnego złagodzenia kary w wypadku skazania za zbrodnię z art. 148 § 2 k.k.; kwalifikacji prawnej czynu z art. 148 § 2 k.k.]. OSP 2008 nr 10 poz. 113 k.

16. Glosa do postanowienia SN z 23.05.2007 r. V KK 265/06. [Dot. usiłowania; bezpośredniego zmierzania do dokonania czynu zabronionego]. OSP 2008 nr 1 poz. 13 k.

17. Glosa do wyroku SN z dnia 25 czerwca 2008 r. IV KK 39/2008, OSP 2009, z. 3, poz. 25 [dot. sprawstwa kierowniczego i współsprawstwa do przestępstw indywidualnych]

V. Artykuły popularno-naukowe i publicystyczne

1. Kolegia i areszt (współautor: A. Łopuszyńska), Gazeta Prawna 1981 nr 7/8.

2. Społeczne projekty kodeksu karnego i kodeksu postępowania karnego (współautor K. Ostrowski). Tyg.Powszechny 1981 nr 27.

3. Społeczny projekt nowelizacji k.k. Gaz.Prawn. 1981 nr 20.

4. Niegospodarni gospodarze. [Dot. art. 217 k.k.]. PiŻ 1984 nr 14.

5. Nowelizacja? [Dot. propozycji zmian w przepisach prawa karnego i prawa o wykroczeniach]. Tyg.Powszechny 1988 nr 25.

6. Prawo kompletne - karanie racjonalne. Wywiad. Gaz.Prawn. 1989 nr 23.

7. Spójrzmy inaczej. [Dot. reformy prawa karnego]. Wokanda 1990 nr 29.

8. Życie bogatsze niż wyobraźnia. Ustawa o wyborze prezydenta. Wywiad. Rzeczposp. 1990 nr 278.

9. Pomiędzy ius i lex. [Dot. Trybunału Konstytucyjnego]. Wywiad. Tyg.Powszechny 1991 nr 7.

10. Reguły gry. [Dot. prawa i polityki]. Wywiad. Rzeczposp. 1992 nr 142.
11. Trzy projekty pod rozważę. [Dot. projektu ordynacji wyborczej]. Rzeczposp. 1992 nr 79.
12. Na straży dobrego prawa. [Dot. Trybunału Konstytucyjnego]. Wywiad. Tyg.Powszechny 1993 nr 49.
13. Prawo karne w systemie totalitarnym. Znak 1992 nr 11 s. 111-122.
14. Wyborcza lekcja. Wywiad. Tyg.Powszechny 1993 nr 39.
15. Wyborcza uwertura. [Dot. projektu ordynacji wyborczej]. Wypowiedzi: Janusz Trzcíński, Andrzej Zoll, Leszek Garlicki, Stanisław Gebethner. Gaz.Wyborcza 1993 nr 64.
16. Więcej o trzeciej władzy. Wywiad. Rzeczposp. 1994 nr 7.
17. Związane ręce. [Dot. TK]. Wywiad. PiŻ 1994 nr 12
18. [Zakrzewska Janina]. Prof. dr hab. Janina Zakrzewska (1928-1995). Nekrolog. Oprac. Andrzej Zoll. Prz.Sejmowy 1995 nr 2 s. 276-277.
19. Cała władza w ręce Trybunału Konstytucyjnego. Wywiad. Rzeczposp. 1995 nr 36.
20. Informacja o działalności Trybunału Konstytucyjnego. Wystąpienie sejmowe. Stud.Mat.TK 1995 t.1 s. 9-14.
21. Wciąż przewaga polityki nad prawem. NPP 1995 nr 1 s. 2-3, 8.
22. Czy Polsce jest potrzebna konstytucja? Tyg.Powszechny 1996 nr 48.
23. Czy sędzia podlega tylko ustawie. Rzeczposp. 1996 nr 267.
24. Konstytucja na to nie pozwala. [Dot. konstytucyjnego usytuowania Trybunału Konstytucyjnego]. Gaz.Sądowa 1996 nr 18 s. 1, 4-5.
25. Łatwiej byłoby zaczynać od zera. [Dot. Trybunału Konstytucyjnego]. Wywiad. Rzeczposp. 1996 nr 7.
26. Problemy z prawem karnym. Rzeczposp. 1996 nr 246.
27. Prymat konstytucji. Wywiad. PiŻ 1996 nr 21.
28. Sąd nad prawem. [Dot. działalności Trybunału Konstytucyjnego]. Wywiad. Gaz.Prawna 1996 nr 3.
29. Sejmowe luksusy. Dlaczego parlament nie chce zdecydować się na ograniczenie swojej władzy. [Dot. skuteczności orzeczeń TK]. Wywiad. PiŻ 1996 nr 45.
30. Sędziowie prawa. Wywiad. [Dot. Trybunału Konstytucyjnego]. PiŻ 1996 nr 2.
31. Skarga dla każdego. [Dot. skargi do TK]. Rzeczposp. 1996 nr 222.
32. Uzasadnienie karania. Rzeczposp. 1996 nr 292.
33. Autorytet Trybunału. [Dot. Trybunału Konstytucyjnego]. Wywiad. PiŻ 1997 nr 35.
34. Bieda jako problem konstytucyjny. Rzeczposp. 1997 nr 227.
35. Demokratyczne państwo prawa. Wywiad. Civitas 1997 nr 1 s. 197-214.
36. Granice władzy. [Dot. ustawy o Trybunale Konstytucyjnym]. Wywiad. Tyg.Solidarność 1997 nr 34.
37. Jeszcze o skardze konstytucyjnej. Rzeczposp. 1997 nr 251.
38. Kary na wolności. Rzeczposp. 1997 nr 40.
39. Kodeksy niezależne ideologicznie. Wywiad. Gaz.Sądowa 1997 nr 4 s. 4.
40. Ochrona konstytucji przed złym prawodawcą. Wywiad. Jurysta 1997 nr 2/3 s. 3-4.
41. Studiowanie konstytucji. Rzeczposp. 1997 nr 156.
42. Tarcza dla obywateli. [Dot. społeczeństwa obywatelskiego; reformy samorządowej]. Wywiad. Wspólnota 1997 nr 51/52.
43. Wykształcenie prawnicze. Rzeczposp. 1997 nr 10.
44. Dostrzegam błędy, poprawimy później. [Dot. kodyfikacji karnych]. Gaz.Sądowa 1998 nr

7/8 s. 10-12.

45. Konstytucja a kodeks karny. PiŻ 1998 nr 25/26.
46. Nie zabijaj!? Wypowiedzi: H.Suchocka, K.Ujazdowski, A.Zoll, A.Gaberle, P.Śpiewak, J.Szarek, J.Kaczyński, A.Urbańczyk. Wprost 1998 nr 49.
47. Prawo nie tylko dla profesorów. [Dot. roli Rady Legislacyjnej w tworzeniu prawa]. Wywiad. Gaz.Prawna 1998 nr 24.
48. Usprawnianie legislacji. Wywiad. PiŻ 1998 nr 15.
49. Nowelizować czy pisać na nowo? Wywiad. Gaz.Sądowa 1999 nr 11 s. 8-11.
50. Potrzebne są kroki niezbędne i szybkie. Wywiad. [Dot. nowych kodyfikacji karnych]. Gaz.Sądowa 1999 nr 2 s. 11-14.
51. Tworzenie prawa do naprawy. Dyskusja redakcyjna. Wypowiedzi: Andrzej Zoll, Maciej Graniecki, Jerzy Świątkiewicz, Aleksander Proksa. PiŻ 1999 nr 7 s. 10-17.
52. Poza obszarem polityki. [Dot. działania Rządowego Centrum Legislacji]. PiŻ 2000 nr 1 s. 8-9.
53. Retusze i poprawki. [Dot. zmian w nowych kodyfikacjach karnych]. Wywiad. PiŻ 2000 nr 3 s. 8-11.
54. Siła złego na Rzecznika. [Dot. Rzecznika Praw Obywatelskich]. Wywiad. Gaz.Sądowa 2000 nr 9 s. 4-6.
55. Te "klocki" muszą pasować ... [Dot. kodyfikacji karnych]. Wywiad. Gaz.Sądowa 2000 nr 3 s. 4-7.
56. W świecie praw i powinności. Wywiad. PiŻ 2000 nr 9 s. 31-35.
57. Druga strona prawa. Wywiad. Prz.Organizacji 2000 nr 9 s. 3-6.
58. Łatwiej z ochroną praw, gorzej z egzekucją. Wywiad. Gaz.Prawna 2001 nr 21.
59. Prawo łaski. Rzeczposp. 2001 nr 54.
60. Prowokowanie czy ostrzeżenie. [Dot. stosowania kar]. Rzeczposp. 2001 nr 101.
61. Refleksje. [Dot. weta Prezydenta do nowelizacji prawa karnego]. Gaz.Sądowa 2001 nr 11 s. 6-7.
62. Świadomość własnych praw. Wywiad. Nowa Currenda 2001 nr 9 s. 6-9.
63. Trzy filary naszej cywilizacji. Wywiad. [Dot. prawa i moralności]. Rzeczposp. 2001 nr 192.
64. Więzienie się nie opłaca. Wywiad. [Dot. zaostrzenia polityki karnej]. Gaz.Wyborcza 2000 nr 292.
65. Po prostu dobra Konstytucja. Wywiad. Kwart.Konserwatywny 2002 nr 8 s. 48-52.
66. Poseł a słowo pisane. [Dot. budżetu Rzecznika Praw Obywatelskich i jego niezależności finansowej]. Rzeczposp. 2002 nr 302.
67. Przedwczesne spoczniej. [Dot. przestrzegania praw człowieka i obywatela w wojsku]. Rzeczposp. 2002 nr 100.
68. Wyobraźnia miłosierdzia. Rozważania rzecznika praw obywatelskich. Rzeczposp. 2002 nr 216.
69. [Buchala Kazimierz. 1924-2002]. Wspomnienie pośmiertne. Oprac. Andrzej Zoll. PiP 2003 nr 3 s. 104-107.
70. 460 legislatorów to nieszczęście. Niech posłowie nie piszą ustaw - wadliwe procedury rodzą złe przepisy. Wywiad. Rzeczposp. 2003 nr 277.
71. Czy rzeczywiście dyskryminacja? [Dot. tzw. związków partnerskich]. Rzeczposp. 2003 nr 297.
72. Obywatel Polski obywatelem Unii Europejskiej. Rzeczposp. 2003 nr 115.

73. Odchudzanie administracji. Rzeczposp. 2003 nr 88.
74. Ombudsman Świata. [Dot. działalności Jana Pawła II w zakresie ochrony wolności i praw człowieka]. Rzeczposp. 2003 nr 239.
75. Prawo do dobrego państwa. Rozważania rzecznika praw obywatelskich. Rzeczposp. 2003 nr 58.
76. Przeciwno bezradności społecznej. Rzeczposp. 2003 nr 267.
77. Zagrożenia się zmieniają. [Dot. praw obywatelskich]. Rzeczposp. 2003 nr 10.
78. Zanim zaczniesz obowiązywać prawo unijne. Rzecznicy praw obywatelskich z państw kandydujących do UE spotykają się w Warszawie. Wywiad. Rzeczposp. 2003 nr 124.
79. Czy należy uchylić Kartę nauczyciela. Rzeczposp. 2004 nr 92.
80. Kazimierz Buchała (6 II 1924 - 7 IX 2002) (w:) Kronika Uniwersytetu Jagiellońskiego za rok akad.2001/2002, red. A. K. Banach, Kraków 2004, s.353–356;
81. Nie musimy zwracać mienia wysiedlonym Niemcom. Wywiad. Rzeczposp. 2004 nr 185.

82. Jedna kadencja, ale dłuższa. Wywiad. Rzeczposp. 2005 nr 124.
83. Niejasne prawo rodzi skargi. Wywiad. Rzeczposp. 2005 nr 84.
84. Prawa i bezprawie. Sprawiedliwość i godność wokół listy katalogowej IPN-u. Wywiad. Tyg.Powszechny 2005 nr 9.
85. Rolą mediów nie jest dostarczanie sensacji. Wywiad. [Dot. relacji między sądownictwem a mediami]. Rzeczposp. 2005 nr 102.
86. Trzeba oczyścić prawo. Wywiad. Rzeczposp. 2005 nr 263.
87. Zapach Orwella. Po raz kolejny o lustracji - proponowane reformy i konieczne zmiany. Wywiad. Tyg.Powszechny 2005 nr 50.
88. Dostęp do prawa jest prawem obywatelskim. Wywiad. Rzeczposp. 2006 nr 156.
89. Nieprawda i sprawiedliwość. [Dot. prawa konstytucyjnego]. Wywiad. Tyg.Powszechny 2006 nr 6.
90. Trzeba będzie posprzątać po IV RP. [Dot. zadań Rzecznika Praw Obywatelskich]. Wywiad. Rzeczposp. 2006 nr 46.
91. Polityka karna brnie w ślepią uliczkę. [Dot. projektu nowelizacji kodeksu karnego]. Wywiad. Rzeczposp. 2007 nr 159.
92. Rzeczpospolita wydobywcza. Wywiad. Tyg.Powszechny 2007 nr 36.
93. Teka ministra sprawiedliwości byłaby kuszącą propozycją. Wywiad. Rzeczposp. 2007 nr 250.
94. Ombudsman sprawdził się w Polsce. Wywiad z Ewą Łętowską, Adamem Zielińskim i Andrzejem Zollem. Rzeczposp. 2008 nr 114.
95. Embrion a jednostka ludzka. [Dot. zapłodnienia in vitro]. Wywiad. Tyg.Powszechny 2008 nr 45.